

Fiskeridirektoratet

10. september 2025

ID-kvote pelagisk

Pelagisk Forening viser til høring av 10. juni 2025 om særlig kvoteordning for den minste fartøygruppen i pelagiske fiskerier, heretter bare kalt ID-kvote.

Ordningen er sterkt ønsket for de i liten kyst og Pelagisk Forening støtter innføring av ID-kvote på pelagisk;

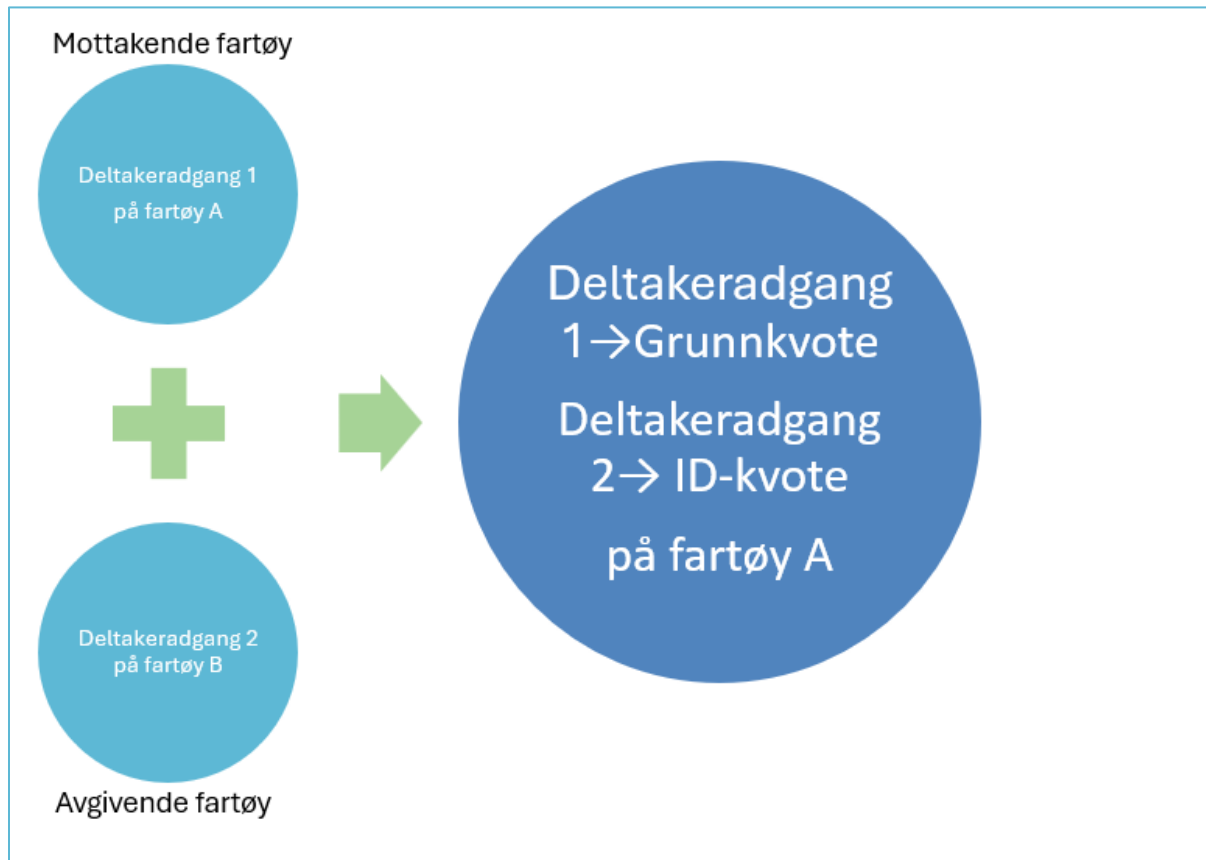
- nordsjøsild med hjemmelslengde under 11 m,
- NVG sild med hjemmelslengde under 11 m,
- makrell med not med hjemmelslengde under 13 m, og
- makrell garn/snøre med hjemmelslengde under 11 m.

Generelt

Det er en del begreper som nå blir benyttet om denne ordningen. Ordningen har siden høringen til departementet i oktober 2022 blitt benevnt som ID-kvote. Det er uheldig at man kommer med nye begreper om det samme. Vi ber om at man forholder seg til ID-kvote.

Det hadde vært ønskelig med en forklaring hvordan ID-kvote registreres og blir synlig offentlig i høringsnotatet. Dette fordi det er åpenbart at visse registreringstekniske hensyn gjør seg gjeldende, og dermed også får virkninger for hvordan ting må gjøres, og hvorfor ting blir foreslått av Fiskeridirektoratet.

Slik vi forstår høringsnotatet, og slik vi svarer på ID-kvote i dette høringssvaret:

Søknad

Fiskeridirektoratet foreslår at særlig kvoteordning blir en søknadspliktig ordning. Det gjelder både inntreden og uttreden. Pelagisk Forening støtter dette.

Krav til eier

Fiskeridirektoratet foreslår at det stilles som vilkår for å benytte ID-kvote ordningen at begge fartøy må være eid direkte av samme fysiske eller juridiske person foregående år før inntreden i ordningen. I tillegg foreslås at det ved innføring av særlig kvoteordning i pelagiske fiskeri kommer tydeligere fram at fartøyeier ikke bare må ha eid begge fartøy, men at fartøyene også må ha vært innført i merkeregisteret med en deltakeradgang under 11/13 meter det foregående år. Det siste forslaget skal også gjelde for ID-kvote-ordningen på torsk nord.

ID-kvote ble foreslått som et av flere alternativ til den alminnelige strukturkvoteordningen fordi det er sterk motstand politisk mot struktur under 11 m. Pelagisk Forening mener at ID-kvote i realiteten er en strukturkvoteordning, som i tillegg er hjemlet i strukturforskriften for kyst. Med dette mener vi at, på samme måte som den ordinære strukturkvoteordningen tar ut kapasitet, vil ID-kvoteordningen gjøre det samme: ta ut kapasitet, så lenge det ligger en ID-kvote på

et fartøy. Man har da samlet driftsgrunnlag tilhørende to fartøy på ett fartøy

I Fiskeridirektoratets høring om innføring av ID-kvote på torsk ved reguleringsmøtet i november 2024, blir ID-kvoteordningen sammenlignet med strukturkvoteordningen, og det samme gjøres i nåværende høringsnotat. Pelagisk Forening mener at det derfor er åpenbart at ID-kvoteordningen i realiteten er en strukturkvoteordning, men med åpen retur og annen benevnelse.

Strukturkvoteordningen har ikke krav til likt eierskap i forkant slik som foreslås for ID-kvote. På grunn av dette støtter ikke Pelagisk Forening et krav om eierskap slik som foreslås av Fiskeridirektoratet i høringen.

Krav til eierskap i forkant vil på en enkel måte oppfylles for de som har to deltakeradganger i samme fiskeri i dag, men vil være fordyrende for de som har en deltakeradgang, og ønsker å skaffe seg en deltakeradgang til. Da må man kjøpe båt og kvote og deretter oppfylle eierkravet. Vi forventer også at et krav til eierskap slik som er foreslått vil ha økte administrative kostnader for forvaltningen.

Vi mener at det ikke bør være noe krav til eierskap i forkant. Dette er slik det er for struktur. Da kan man strukturere direkte fra båt til båt, uten å gå omveien om likt eierskap mellom båtene som avgir deltakeradgang og som mottar strukturkvote fra oppgitt deltakeradgang. Slik bør det også være for ID-kvote.

Siden dette ikke er utredet i høringen, og forslaget kan ha utilsiktede konsekvenser som vi ikke er kjent med, ber vi om at forslaget utredes og deretter tas endelig stilling til.

Det er blitt diskusjon blant våre medlemmer hvordan eierkravet i forslaget skal forstås. Vi forstår det slik at man må eie begge fartøy med hver sin deltakeradgang en eller annen gang det året før det søkes om ID-kvote ordningen. Det vil si at fartøyene må være registrert i merkerregisteret med deltakeradgang og samme eier en gang i løpet av året før innføring. Dersom Fiskeridirektoratet velger å innføre ID-kvote ordningen slik som foreslått, ber vi om at det er denne forståelsen som gjøres gjeldende.

Vi støtter ikke forslaget dersom det forstås at man må eie begge fartøy med hver sin deltakeradgang et helt år før det søkes om ID-kvote ordningen.

Fangst

Fiskeridirektoratet foreslår at det ikke kan være levert fangst i medhold av tillatelsen tilhørende det avgivende fartøy i det aktuelle reguleringsåret ordningen ønskes inngått. Dette støtter vi. Vi forutsetter samtidig at det kan være levert fangst på fartøyet og deltakeradgangen som benyttes som grunnkvote (jf. illustrasjonen vår over) i året for inntreden.

Aktivitetskrav

Det blir spurt om høringsinstansenes syn på om det bør stilles et aktivitetskrav ved inntreden i ordningen. Pelagisk Forening støtter ikke et aktivitetskrav. Vi ser det ikke som hensiktsmessig, og vi kan ikke støtte innføring av noe slikt på pelagisk, når det ikke ble innført for torsk nord.

Krav til avgivende fartøy

Fiskeridirektoratet foreslår at det ikke settes begrensninger for fartøy som tas ut av fiske i forbindelse med bruk av ID-kvote. Det blir kun foreslått krav til at avgivende fartøy slettes. Fiskeridirektoratet skriver:

Det vil være fartøy som har kombinasjon av deltakeradganger over og under 11/13 meter, samt fartøy som har pelagiske deltakeradganger i kombinasjon med andre lukkede fiskeri - som for eksempel leppefisk eller reke med trål for 62N. Dersom det avgivende fartøyet har en slik kombinasjon, er de begrenset fra å benytte seg av ordningen.

Fiskeridirektoratet utbroderer ikke noe særlig angående denne problemstillingen. Pelagisk Forening anser det som en stor mangel ved høringen. Vi mistenker at det foreligger en god del fartøy som blir utelatt fra å bruke ordningen på grunn av denne begrensningen, og kravet til sletting av det avgivende fartøyet. Deltakerne som har pelagiske rettigheter er ofte mer varierte enn de som har torsk nord, og de har ofte flere deltakeradganger samlet på samme fartøy. De vil ikke kunne delta i ordningen uten å oppgi deltakeradgangene sine som ikke omfattes av ID-kvote (om det er ønskelig, og det juridisk lar seg gjøre).

Eksempelvis kan en eier ha et fartøy A med deltakeradgang torsk nord, makrell not, og NVG sild, og et fartøy B med makrell not og leppefisk eller nordsjøsild. Da vil ikke eier ha mulighet til å benytte seg av ID-kvote på makrell på grunn av det foreslåtte kravet om sletting av avgivende fartøy. Dersom man skal tilpasse seg regelen kan det bli svært utfordrende, og medføre flere steg i en lengre saksbehandlingsprosess.

Pelagisk Forening kan derfor ikke støtte et krav om sletting av avgivende fartøy.

I eksisterende forskrift for torsk nord står det, og dette er likt i forslaget for pelagisk, at man ved uttreden av ID-kvote og tilbakeføring til nytt fartøy:

Slik deltakeradgang kan tildeles uten hensyn til mottakende fartøys øvrige driftsgrunnlag.

Slik vi forstår dette vil man kunne dele opp et driftsgrunnlag fra ett fartøy som har ID-kvote og legge ID-kvoten, altså den man oppgir (deltakeradgang 2 i illustrasjonen), på et «tomt» fartøy uten andre deltakeradganger. Dette oppfatter Pelagisk Forening som en unntaksregel fra praksis om at man ikke får dele opp driftsgrunnlag tilhørende ett fartøy på to fartøy.

Vi mener at dette også bør kunne gjelde ved inntreden i ID-kvote ordningen dersom

fartøyet har andre deltakeradganger som ikke omfattes av ID-kvote. Vi ber om at forslag til forskrift endres i tråd med dette.

Dersom fartøyet er tomt etter overføring av deltakeradgang ved bruk av ID-kvote ordningen, altså at fartøyet ikke har gjenværende deltakeradganger, støtter vi at det er krav til at avgivende fartøy slettes.

Reguleringsvirkninger

Per i dag er det overregulering i flere av gruppene som omfattes av forslaget om innføring av ID-kvote ordning. Selv om det ikke er en del av høringen, mener Pelagisk Forening at det er vesentlig at vi gir uttrykk for vår mening om overregulering ved ID-kvote.

Pelagisk Forening tror at innføring av ID-kvote i fiskeriene som foreslått nok vil resultere i en lavere overreguleringsgrad på sikt, på grunn av en forventet større aktivitet fra tidligere passive deltakeradganger. Vi mener samtidig at ID-kvote ordningen er en ønsket innføring fra politisk hold. Ytterligere deltakelse fra passive deltakeradganger gir mer forutsigbarhet i deltakelsen fra fartøyene i gruppen. Pelagisk Forening mener at fartøy som går inn i ID-kvote ordningen ikke må «straffes» for å inngå en i lovlig og ønsket ordning. På grunn av dette mener vi at fartøy med ID-kvote bør få tilgang til overregulering på både grunnkvote og ID-kvote.

Hvilken deltakeradgang som søkes benyttes som grunnkvote og ID-kvote kan få betydning for kvotestørrelse på fartøyet. Pelagisk Forening mener derfor at søknadsskjema, og/eller nettsider må være tydelig på dette, slik at rederier ikke registrerer «feil» kvote som grunn- og ID-kvote.

ID-kvote på tvers av makrell garn/snøre og not

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på innvilgelse av ID-kvote på tvers av garn/snøre og not i makrell. Vi støtter dette. Pelagisk Forening kan ikke se gode argumenter for at det ikke skal la seg gjøre. Det er per i dag redskapsfleks i gruppen, og å behandle de separat vil være begrensende ved bruk av ordningen. Fiskeridirektoratet skriver

På den andre siden vil en, ved å åpne for inngåelse på tvers av deltakeradgangene, vanskeliggjøre mulighetene for å senere kunne gå tilbake til tre ulike reguleringsgrupper (slik situasjonen var før 2019). Videre vil en kunne risikere at garn-adgangen blir id-kvote mens not blir grunnkvote med den konsekvensen at antall adganger garn/snøre reduseres betydelig.

Det er seks år siden 2019, og det har vært lite diskusjon mellom Fiskeridirektoratet og næring om deling på tvers av reguleringsgrupper så vidt oss bekjent. Diskusjonen har i større grad gått på deling av kystgruppen i over/under 15 m. Vi mener derfor at dette ikke er et godt argument for å ikke tillate det.

Vi har også diskutert problemstillingen med våre medlemmer. Slik vi ser det kan de ulike hjemmelslengdene i garn/snøre (→under 11 m) og not (→under 13 m) begrense, og/eller skape utfordringer uten at vi har sett nærmere på dette. Fiskeridirektoratet bør vurdere å utrede muligheten for mer enhetlige lengdegrenser.

I høringen skriver Fiskeridirektoratet at det ikke er tillatt å strukturere på tvers av garn/snøre og not. Det er derimot ikke gitt videre begrunnelse for hvorfor det er blitt slik. Det hadde vært svært ønskelig at Fiskeridirektoratet gjorde en vurdering og utredning hvorfor regelen er slik for struktur.

I tillegg diskuterer man bekymringen at garn/snøre adgangene blir «spist opp» som ID-kvote og at not-adgangen blir grunnkvoten. Siden det er åpen retur på denne ordningen, blir de bare midlertidig «fjernet». Vi ser derfor ikke det som en gyldig grunn for å ikke tillate ID-kvote på tvers av garn/snøre og not.

Uttreden

Det foreslås at uttreden kun kan skje med virkning fra 31.12. Dette støtter vi.

Ved uttreden står det:

Fiskeridirektoratet foreslår at tilsvarende bestemmelser som for torsk, hyse og sei legges til grunn ved uttreden av særlig kvoteordning for pelagisk fiskeri, med unntak av deltakeradgang i fiske etter makrell. For fiske etter makrell med not foreslås en grense på 13 meter faktisk lengde, mens det for garn/snøre foreslås en grense på 15 meter faktisk lengde.

Vi forutsetter at man da legger til grunn at ID-kvote må tildeles et mottakende fartøy med lengde:

- Under 11 m for deltakeradgang i fisket etter nordsjøsild
- Under 11 m for deltakeradgang i fisket etter NVG sild
- Under 13 m for deltakeradgang i fisket etter makrell med not
- Under 15 m for deltakeradgang i fisket etter makrell garn/snøre

Dette støtter vi.

Kvotesamarbeidsordningen

Fiskeridirektoratet foreslår at kvotesamarbeidsordningen kun har gyldighet ut 2025. Samtidig ser man for seg at ID-kvote pelagisk blir innført fra 1.1.2026. Dette støtter vi. Vi forutsetter samtidig at tidsløpet som det legges opp til følges. Det er særlig viktig at ordningen, dersom den blir innført, er klar i god tid før nyttår. Det er flere som vurderer inntreden i ordningen av de som har NVG sild. Dette fisket starter kort tid over nyttår og ordningen må derfor være klart i god tid før dette. Vi

forutsetter at det, dersom det blir innføring, kan søkes om inntreden før nyttår, men med virkning fra 2026.

Samfiske pelagisk

Fiskeridirektoratet ber om vårt syn på om man skal tillate pelagisk samfiske i kombinasjon med ett/to fartøy som har ID-kvote.

Flere av medlemmene i Pelagisk Forening mener ordningen med pelagisk samfiske er en så fundamental del av å kunne gjennomføre fisket på en rasjonell måte, at dersom det ikke blir tillatt med pelagisk samfiske i kombinasjon med ID-kvote vil de ikke ha innføring av ID-kvote på pelagisk.

Pelagisk samfiske er en ordning som har vart i mange år og som ansees som den desidert viktigste ordningen for liten kyst i pelagisk fiskeri. Det er lang tradisjon for bruk av ordningen i de tre pelagiske fiskeriene. Ordningen gjelder også for to notfartøy, som begge må være egnet og utrustet og delta i fangsten, med «største lengde under 15 m», jf. høstingsforskriften § 34. Begrensningen på lengde gjør at fartøy som også har strukturkvote kan delta i ordningen.

Som vi har skrevet over mener vi at ID-kvote ordningen må sammenlignes med strukturkvoteordningen, og det gjelder også for pelagisk samfiske. Når den i praksis er en strukturkvoteordning, mener vi deltakelse i pelagisk samfiske derfor må reguleres likt. Pelagisk Forening mener at det derfor må tillates pelagisk samfiske mellom

- to fartøy som ikke har ID-kvote, og
- to fartøy som begge har ID-kvote, og
- ett fartøy med ID-kvote og ett fartøy uten ID-kvote.

Vi mener det er nødvendig å presisere at samfiskeordningen på torsk, som ID-kvote er ment å erstatte, ikke kan sammenlignes med pelagisk samfiske. I samfiskeordningen for torsk, likt som i kvotesamarbeidsordningen man har i pelagisk, kan man legge det ene fartøyet passivt til kai. Det er ikke tilfelle i pelagisk samfiske.

Etter inntreden i ordningen

Fiskeridirektoratet stiller spørsmål ved hvilke ordninger som gjelder kjøp/salg av fartøy og/eller deltakeradganger som skal kunne tillates etter inntreden i ordningen.

Utskifting

Det blir ikke opplyst om utskifting av fartøy. Pelagisk Forening forutsetter at dette tillates dersom man har ID-kvote.

Vi ber om at dette forskriftsfestes med egen bestemmelse, slik at det tydelig fremkommer at det er tillatt.

Salg for fortsatt drift

Det blir spurt om salg av fartøy med deltakeradganger, inkludert ID-kvote for fortsatt drift. Pelagisk Forening mener at dette bør tillates.

Fiskeridirektoratet skriver:

For fisket etter torsk, hyse og sei har en åpnet for at fartøy som har id-kvote som en del av driftsgrunnlaget kan selges for fortsatt drift. En slik tildeling har vært hjemlet i forskrift om spesielle kvoteordninger kap. II.

Vi ber om at dette forskriftsfestes med egen bestemmelse, slik at det tydelig fremkommer at det er tillatt.

Som vi har skrevet over mener vi at ordningen må ansees på lik linje med strukturkvoteordningen. Vilåårene som gjelder for inntreden i ordningen, gjelder ved inntreden, ikke etter at man har fått det innvilget. Det er søker som på vedtakstidspunktet skal oppfylle vilåårene, ikke for all tid. Det tillates at fartøy med strukturkvoter selges for fortsatt drift. Det må derfor også tillates at fartøy med ID-kvote selges for fortsatt drift.

Dersom det ikke tillates vil det medføre ekstrakostnader ved kjøp av ekstra fartøy, ekstra søknader og saksbehandling for Fiskeridirektoratet. Man må da gå ut av ID-kvote ordningen, selge to fartøy for fortsatt drift, og deretter må ny eier søke om inntreden, for deretter å selge fartøyet som ble skaffet, men ikke tatt i bruk. Dette vil være fordyrende, og kan også være et hinder for unge aktører.

Tildeling ved oppgivelse

Så stiller Fiskeridirektoratet spørsmål om

- Tildeling av tillatelse og/eller
- Tildeling av id-kvote til erstatning for tilsvarende som oppgis

skal tillates. Vi er usikre på hvordan spørsmålene skal forstås. Vi tolker det slik at det bes om innspill på om man skal kunne selge

- En grunnkvote og en ID-kvote samlet, eller
- En ID-kvote alene, uten grunnkvote.

Pelagisk Forening mener begge må tillates. Per i dag tillates det både tildeling ved oppgivelse av strukturkvoter alene, eller strukturkvoter samlet med grunnkvoter. Vi kan ikke se at det er grunnlag for at ID-kvote ordningen skal betraktes annerledes.

Dersom dette vanskeliggjøres av reglene om kvoteutnyttelse kan det settes samme

begrensning på dette, som det det gjøres når strukturkvoter tildeles alene: at de gjøres gjeldende fra nytt år.

Det blir så vidt vi forstår ikke stilt spørsmål ved tildeling ved oppgivelse av bare grunnkvote for fartøy som har ID-kvote. Pelagisk Forening mener det bør tillates tildeling ved oppgivelse av bare grunnkvote, dersom man har en annen grunnkvote til erstatning.

Flere ID-kvotesett på samme fartøy

Fiskeridirektoratet har ikke vurdert om det tillates flere ID-kvotesett på samme fartøy. Dette forutsetter vi at blir tillatt. Vi ber om at det forskriftsfestes at det tillates å ha ett ID-kvotesett per art per fartøy, i tillegg til ordinære deltakeradganger.

ID-kvote på leppefisk og torsk sør

Pelagisk Forening har tidligere bedt om at ID-kvote blir innført i fisket etter leppefisk. Etterspørselen etter leppefisk er gått drastisk nedover, og det er vanskelig å få lønnsomhet i fisket. Som vi har nevnt tidligere er det også mistanke om at det per i dag ligger andre deltakeradganger knyttet til pelagiske adganger på samme fartøy, og vi mistenker at leppefiskadganger er sterkt representert. Vi ber derfor om at det innføres ID-kvote også på leppefisk.

Det er også ønskelig at ID-kvote blir innført for torsk sør.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS

Mariann Frantsen
daglig leder

Mia Høgi
seniorrådgiver